

CLASICI AI LITERATURII UNIVERSALE

SHERWOOD ANDERSON

Winesburg, Ohio

Povești despre viața într-un orașel
din statul Ohio

Traducere din limba engleză și prefață de
DRAGOȘ ZETU

CORINT

PREFAȚĂ

Majoritatea criticilor sunt de acord că povestirea (*short story*) modernă apare în America la începutul secolului al XIX-lea. Motivele sunt multiple. În primul rând, clasa medie burgheză începe să se evidențieze din punct de vedere social, economic, dar și cultural. Acești oameni aveau o etică a muncii foarte dezvoltată și credeau cu fermitate în progresul personal, idee care, la vremea respectivă, se traducea printr-un interes aparte pentru educație. Cu toate acestea, întreprinzătorul american modern nu își mai dobândește cunoștințele urmând studii îndelungate la fel ca înaintașii săi, care studiaseră în perioada medievală în mănăstiri sau chiar în universități. Exista, în cazul lui, o nevoie de informații concise, obținute rapid. Americanul modern nu avea nici timpul, nici înclinația de a se cufunda în tainele sistemelor ezoterice ale filozofiei. De aceea, lectura sa preferată era scurtă, clară și la obiect. Această nevoie a fost îndeplinită de apariția publicațiilor periodice. Acestea conțineau informații despre problemele curente, reflecții despre știrile politice sau economice, recenzii ale evenimentelor culturale și, ceea ce ne interesează aici, lucrări originale, îndeosebi povestiri.

Proza scurtă americană din secolul al XIX-lea este, fără îndoială, tributară unui Washington Irving, Edgar Allan Poe sau Nathaniel Hawthorne. Irving a încercat să transplanteze unele povești populare europene, plasându-le în context american și dându-le forma unor povestiri literare, în încercarea de a crea o literatură națională. Poe, în dubla sa calitate, de critic și de

scriitor, a trasat regulile noului gen literar, mai ales în ceea ce privește „unitatea de efect” și brevitatea. Hawthorne a introdus preocuparea pentru aspectul moral/alegoric al prozei scurte, scrierile sale cele mai cunoscute fiind acelea în care discută limitele culturii puritane. Accentul, în cazul celor trei titani ai literaturii americane, cade atât pe forma prozei, cât și pe firul narativ, altfel spus, pe poveste.

La începutul secolului al XX-lea se poate remarca o tendință spre experimentarea unui nou tip de proză scurtă, în care accentul nu mai este pe ideea de scriere care trebuie înțeleasă, ci pe conceptul de operă care trebuie experimentată sau trăită. Unul dintre cei care încep să experimenteze cu limitele povestirii este Sherwood Anderson, considerat a fi una dintre cele mai importante voci ale Vestului Mijlociu.

Anderson s-a născut în Camden, Ohio, la 13 septembrie 1876. În următorii ani, familia viitorului scriitor s-a mutat dintr-un orășel în altul, stabilindu-se în 1884 în Clyde, localitate pe care o va folosi ca model pentru orașul ficțional Winesburg. În 1896, Anderson părăsește orășelul din Ohio pentru a încerca viața marilor orașe, hotărând să se stabilească în Chicago. După 12 ani și o carieră de succes în publicitate, decide să se întoarcă în Ohio, mai precis în orașul Elyria, unde se căsătorește și își deschide propria afacere. Momentul care îi va modifica existența apare în 1912, când Anderson are o cădere nervoasă în urma căreia ia decizia radicală de a-și părăsi familia. Se întoarce apoi în Chicago, unde se dedică scrisului. Trebuie spus că în acea perioadă din preajma începutului Primului Război Mondial orașul Chicago devenise centrul literar al Statelor Unite, îndeosebi datorită unui grup de scriitori și editori care formau ceea ce a rămas cunoscut în istoria literară americană drept „Renașterea din Chicago”. Sherwood Anderson va deveni membru activ al acestui grup care îi includea, printre alții, pe poetul Carl Sandburg, laureat al Premiului Pulitzer, și pe Theodore Dreiser, autorul romanului *O tragedie americană*.

În 1914 are loc la Chicago faimoasa expoziție de pictură post-impresionistă care cuprindea lucrări de Cézanne, Gauguin și Van Gogh. Anderson a vizitat și el expoziția, interesat de tehnicile de compoziție ale maeștrilor francezi a căror artă sugera că poveștile sunt modelate de fluxul emoțiilor, al gândurilor sau al impresiilor naratorului, și nu de cronologia evenimentelor. Altfel spus: ceea ce contează este timpul psihologic, nu acela cronologic, idee pe care o va folosi în scrierile sale.

Anderson a scris povestirile care compun *Winesburg Ohio* în jurul vârstei de 40 de ani. Volumul publicat în 1919 s-a bucurat de un succes neașteptat, atât în rândul criticilor, cât mai ales printre cititorii fascinați de poveștile de viață ale personajelor din carte, oameni izolați, adevărați singuratici, indivizi care ascund secrete și care au supraviețuit unor evenimente traumatice. În următorii ani, calitatea scrierilor lui Anderson nu s-a mai ridicat la înălțimea volumului *Winesburg Ohio*, cu excepția notabilă a povestirii „Death in the Woods” („Moarte în pădure”).

În *Winesburg, Ohio*, intenția lui Anderson a fost de a inventa o nouă formă pentru proza scurtă, una care să o elibereze de constrângerile secolului al XIX-lea, făcând trecerea de la povestirea ca scriere care trebuie înțeleasă – și care urmează un fir logic al acțiunii – la povestirea care trebuie trăită, ca orice altă experiență de viață. *Winesburg, Ohio* este, de fapt, o colecție de povestiri care se concentrează, în linii mari, pe aceleași personaje. Figura centrală a cărții este George Willard, tânăr reporter la ziarul local care are și aspirații scriitoricești. Prin acest personaj unificator al cărții, Anderson prezintă, de fapt, etapele formării unui artist¹. Interesant este faptul că George Willard ajunge la maturitate atunci când înțelege și acceptă valoarea suferinței celorlalți. Multe dintre

¹ Avem, prin urmare, toate motivele să privim *Winesburg Ohio* drept un adevărat Bildungsroman, adică povestea traseului pe care îl urmează un băiat care se simte stingher în lumea bizară a adulților.

personajele cărții, indivizi ciudați, care ascund secrete dintre cele mai tulburătoare, chinuți de trăiri lăuntrice intense, ajung să se confeseze tânărului reporter care le inspiră încredere. Personajele, pe care Anderson le numește „grotești”, sunt prezentate într-o procesiune nesfârșită, începută chiar din prima povestire, intitulată „Cartea grotescului”.

Motivul pentru care atâtea generații de cititori și de critici s-au aplecat cu interes asupra acestei cărți are legătură cu temele centrale: singurătatea, alienarea, dificultatea de a-ți împărtăși trăirile cele mai intime, libertatea. Vă invit, prin urmare, să vă bucurați de lumea creată în *Winesburg, Ohio* de un autor care i-a influențat, printre alții, pe cei mai importanți scriitori americani din prima jumătate a secolului al XX-lea, Ernest Hemingway și William Faulkner.

Lector univ. dr. DRAGOȘ ZETU

TABEL CRONOLOGIC

- 1876** Se naște, la **17 septembrie**, în târgușorul Camden din statul american Ohio, Sherwood Berton Anderson, cel de-al treilea dintre cei șapte copii ai lui Irwin McLain Anderson (1845–1919), un șelar, fost soldat în armata unionistă în timpul Războiului Civil American, și ai lui Emma Jane, născută Smith (1852–1895).
- 1877** Familia Anderson se mută în Caledonia, un sat din Ohio, probabil pentru că Irwin Anderson avea datorii pe care nu le mai putea onora în orașul natal al scriitorului. Viața trăită aici va inspira romanul semi-autobiografic *Ta : A Midwest Childhood* („Tar. Copilărie în Vestul Mijlociu”, 1926).
- 1884** Familia se stabilește în Clyde, un orașel din zona de frontieră din Ohio, care avea să devină sursa de inspirație pentru târgușorul fictiv Winesburg din *Winesburg Ohio*. Grave probleme financiare, cauzate de alcoolismul tatălui, îi alungaseră și din Caledonia. Pentru a face față greutăților financiare, Emma Anderson va începe să lucreze ca spălătoareasă, iar Sherwood va deveni un maestru în descoperirea unor mici slujbe plătite (vânzător de ziare, sacagiu, băiat bun la toate prin magazine, văcar, ajutor de tipograf, grăjdar etc.), ceea ce îi va aduce porecla „Jobby” și îl va face să frecventeze din ce în ce mai rar școala. Talentele sale în vânzări sunt remarcate de cei din jur (legenda spune că, la un moment, ar fi reușit să convingă un fermier să cumpere de două ori același ziar în aceeași seară).

- 1890** Abandonează definitiv școala în timpul primului an de liceu, deși se dovedise un elev bun.
- 1895** La **10 mai** moare Emma Jane, la numai 43 de ani, răpusă de tuberculoză și de traiul mizer (Irwin începuse deja de un an să dispară din ce în ce mai des de acasă; în cele din urmă, el își va abandona familia). Sherwood începe o relație stabilă cu Bertha Bynes, o tânără foarte frumoasă, care se pare că va deveni sursa de inspirație pentru personajul Bertha White din *Winesburg, Ohio*.
- 1896** Se mută la Chicago și are slujbe mărunte în diverse fabrici.
- 1897** Pentru a-și desăvârși educația, se înscrie la Lewis Institute.
- 1898** Se întoarce în Clyde pentru a se înrola și a lupta în războiul hispano-american (compania lui va ajunge însă în Cuba abia în 1899, la... patru luni după încheierea ostilităților).
- 1899** După câteva luni în care muncește ca zilier în diverse ferme, în septembrie se stabilește în Springfield, Ohio, unde (la 23 de ani) se înscrie în ultimul an de liceu, la Wittenberg Academy, din cadrul Universității Wittenberg.
- 1900** Își ia diploma de absolvire și, datorită notelor foarte mari, este ales drept unul dintre cei opt elevi invitați să susțină discursuri în timpul ceremoniei de absolvire. În Springfield făcuse cunoștință cu profesoara Trillena White (probabil, sursa de inspirație pentru personajul Kate Swift din *Winesburg, Ohio*), care, conform mărturisirilor viitorului scriitor, îi va face cunoștință acestuia cu „literatura bună”, și cu omul de afaceri Harry Simmons care îi oferă lui Sherwood o slujbă de director de publicitate la firma sa din Chicago.
- 1902** În februarie îi este publicată prima povestire literară, „The Farmer Wears Clothes” („Fermierul poartă haine”), în *Agich Publishing Advertising*, o revistă scoasă de compania pentru care lucra în acel moment. În perioada următoare publică

29 de articole și eseuri pentru această revistă și o altă publicație, pentru *The Rede r*.

- 1903** Face cunoștință cu aceea care îi va deveni prima soție, Cornelia Pratt Lane (1877–1967), fiica unui prosper om de afaceri din Ohio, cu care se va căsători anul următor și cu care va avea trei copii: Robert Lane (1907–1951), John Sherwood (1908–1995) și Marion (1911–1996). Cei doi vor divorța, în cele din urmă, în 1916.
- 1906** Cuplul se mută în Cleveland, unde Sherwood devine președintele companiei United Factories, o firmă care vindea prin poștă diverse produse firmelor locale.
- 1907** Părăsește United Factories și se mută împreună cu familia în Elyria, în Ohio, unde va înființa o companie care vindea prin poștă o vopsea specială, Roof-Fix.
- 1911** Compania lui Anderson cumpără mai multe firmulițe similare de vânzări și, cu ajutorul unor finanțari, se transformă în American Merchants Company.
- 1912** La 28 noiembrie, are loc un episod bizar, cunoscut drept „căderea nervoasă” a lui Sherwood Anderson. Acesta pleacă de la serviciu (după ce murmurase lucruri bizare) și dispare vreme de patru zile, pentru a fi descoperit, dezorientat, într-o farmacie unde îi cere ajutorul vânzătorului pentru a-și afla identitatea. Este internat într-un spital, unde îl descoperă soția sa (pe care nu o recunoaște decât cu greu). Scriitorul avea să prezinte, în memoriile sale, o variantă romanțată a acestui episod (pe care avea să îl numească „evadarea din existența materialistă”), pretinzând că ar fi fost conștient tot timpul și că și-ar fi înscenat amnezia temporară, pentru a putea scăpa de viața de familie și de aceea de om de afaceri. Episodul va avea o influență profundă asupra tinerilor scriitori americani din așa-numita „generație pierdută”.

- 1916** Romanul *Windy McPherson's Son* („Fiul lui Windy McPherson”) este publicat de editorul John Lane, fondatorul editurii The Bodley Head (care încă există ca parte a Random House) și unchiul celebrilor frați Allen, Richard și John Lane care în 1935 au înființat Penguin Books. Divorțează de prima soție și se căsătorește cu sculptorița Tennessee Claflin Mitchell (1874–1929), de care va divorța în 1924.
- 1917** John Lane îi publică și cel de-al doilea roman, *Ma ching Men* („Oameni în marș”).
- 1918** Apare volumul de poezii *Mid-American Chants* („Cânturi din centrul Americii”).
- 1919** Moare Irwin Anderson, tatăl autorului. În momentul morții trecuseră deja 20 de ani de când nu mai vorbise cu fiul său.

Pe **8 mai** vede lumina tiparului colecția de povestiri *Winesburg Ohio*, care avea să rămână cea mai celebră operă a autorului, fiind considerată una dintre lucrările care au pus temeliele modernismului. John Lane, editorul primelor două romane ale lui Anderson, refuză cartea (căci o consideră „prea sumbră”), așa că aceasta va fi publicată de editura new-yorkeză a lui B.W. Huebsch (1876–1964), al cărui gust impecabil și curaj îl vor face să publice pentru prima oară în Statele Unite și alți autori moderniști (printre care James Joyce și D.H. Lawrence). Lucrarea este primită călduros de public și de critică (de pildă, poetul Hart Crane scrie că „America ar trebui să citească această carte în genunchi”) și va consacra locul lui Anderson în patrimoniul literaturii americane. Deși va intra într-un con de umbră în anii 1930, cartea va fi redescoperită de critică și de noi generații de cititori după 1960 și va rămâne până în prezent foarte populară, în 1998 ocupând poziția 24 în prestigiosul top al editurii Modern Library care listează Cele mai bune romane ale secolului al XX-lea scrise în limba engleză.

- 1920** Vede lumina tiparului romanul *Poor White* („Alb sărac”).
- 1921** Este publicată *The Triumph of the Egg: A Book of Impressions From America Life in Times and Poems* („Triumful oului. O carte de impresii din viața americană redată în povești și poeme”), o culegere de povestiri.
- 1923** Romanul *Many Mansions* („Multe căsnicii”) și culegerea de povestiri și nuvele *Horses and Men* („Cai și oameni”) văd lumina tiparului. Romanul va fi considerat lipsit de merite și marchează momentul în care scriitorul pare să intre într-un declin al capacității sale creatoare din care nu va mai ieși. Totodată, deoarece tratează tema eliberării sexuale care a definit anii 1920, stârnește un adevărat scandal în SUA, unde începe o furibundă campanie de denigrare și interzicere a sa.
- 1924** Divorțează de cea de-a doua soție și se căsătorește cu Elizabeth Norma Prall (1884–1976), o prietenă a lui William Faulkner, de care va divorța în 1932. Publică volumul de memorii *A Story Teller's Story* („Povestea unui povestitor”).
- 1925** Publică volumul de eseuri *The Modern Writer* („Scriitorul modern”) și romanul *Dunk Letter* („Râs amar”), o altă carte despre sexualitatea neîngrădită specifică anilor 1920 care va deveni cea mai vândută lucrare a autorului în timpul vieții acestuia și va fi parodiată de Ernest Hemingway în *Puhoaiile primăverii*.
- 1926** Publică *Tales*, romanul semi-autobiografic despre copilăria sa și cartea de memorii *Sherwood Anderson's Notebook* („Jurnalul lui Sherwood Anderson”).
- 1927** Apare volumul de poezii *A New Testament* („Un nou testament”).
- 1928** Face cunoștință cu Eleanor Gladys Copenhaver (1896–1985), cu care se căsătorește în 1933 și care îi va fi tovarășă de călătorie,

prietenă și, totodată, inițiatoare în lumea organizațiilor muncitorești. Copenhaver a lucrat decenii la rând ca activistă și organizatoare a mișcărilor muncitorești și ale celor de femei, fiind membră a comitetului național al World Young Women's Christian Association (Asociația creștină mondială a tinerelor).

- 1929** Publică romanul *Alice and the Lost Novel* („Alice și romanul pierdut”), o culegere compusă din diverse articole de ziar intitulată *Hello, Towns* („Salutare, orașelor!”), precum și una de eseuri, *Nearer the Grass Roots* („Mai aproape de firul ierbi!”).
- 1930** Apare culegerea de eseuri *The American Country Fair* („Jarmarocul unui district american”), urmată, doi ani mai târziu, de romanul *Beyond Desire* („Dincolo de dorință”).
- 1933** Apare culegerea de proză scurtă *Death in the Woods and Other Stories* („Moarte în pădure și alte povestiri”)
- 1935** Este publicat volumul de eseuri *Perplexed America* („America perplexă”), urmat, peste patru ani, de altul, *A Writer's Conception of Realism* („Concepția despre realism a unui scriitor”).
- 1941** Se stinge din viață într-un spital din Colón, din Panama, din cauza peritonitei provocate de un accident (scriitorul înghițise o măslină dintr-un martini cu tot cu... scobitoare).

Dedic această carte memoriei mamei mele, Emma Smith Anderson, al cărei ascuțit spirit de observație în ceea ce privește viața de zi cu zi a născut în mine dorința de a vedea dincolo de aparențele acesteia.

CARTEA GROTESCULUI¹

SCRIITORUL, UN BĂTRÂN CU MUSTAȚA CĂRUNTĂ, se urca în pat cu oarecare dificultate. Ferestrele casei în care trăia erau înalte, iar el voia ca dimineața, când se trezea, să poată admira copacii de afară. Din acest motiv a chemat un tâmplar care să modifice patul în așa fel, încât să fie la același nivel cu fereastra.

S-a făcut mult caz de trebușoara asta. Tâmplarul, care fusese soldat în Războiul Civil, a venit în camera scriitorului și s-a așezat pentru a discuta despre meșterirea unei platforme care să înalțe patul. Scriitorul avea țigări împrăștiate peste tot, așa că tâmplarul începu să fumeze.

Pentru o vreme, cei doi au vorbit despre cum avea să fie înălțat patul, apoi au început să sporovăiască despre alte lucruri. Soldatul a început cu războiul. De fapt, scriitorul a fost acela care l-a condus spre acest subiect. Tâmplarul căzuse odată prizonier și fusese închis în închisoarea Andersonville unde își pierduse și un frate. Acesta murise de foame și, de fiecare dată când vorbea despre asta, tâmplarul se punea pe plâns. Avea și el, la fel ca scriitorul, o

¹ *The Book of the Grotesque* a fost numele pe care Sherwood Anderson l-a ales pentru acest ciclu de povestiri, dar pe care a trebuit să-l schimbe la cererea editorului său, B.W. Huebusch (1876–1964). Acesta a fost unul dintre cei mai respectați editori new-yorkezi de la începutul secolului al XX-lea, fiind primul care a publicat în Statele Unite scrierile lui James Joyce, D.H. Lawrence, Lion Feuchtwanger, Franz Werfel și Georges Sorel. Din cauza unei erori de redactare, acest titlu a continuat să fie folosit ca titlu pentru introducerea cărții (n. red.).

mustață căruntă și, când plângea, își țuguia buzele și mustața îi tremura. Bătrânul care plângea cu țigara în gură era grotesc. Planul scriitorului despre cum să fie înălțat patul a fost repede dat uitării, și tâmplarul a ajuns să rezolve problema cum a știut el mai bine. Așa că scriitorul, care era trecut de șaiszeci de ani, a fost nevoit să se ajute de un scaun pentru a se putea urca seara în pat.

Odată ajuns în pat, scriitorul se răsuci de pe o parte pe alta, apoi rămase nemișcat. Ani și ani de zile fusese asaltat de grijile cu privire la sănătatea inimii sale. Era un fumător înrăit și inima îi bătea neregulat. Îi intrase în cap ideea că, într-o bună zi, avea să moară pe neașteptate așa că, de fiecare dată când se suia în pat, se gândea numai și numai la asta. Însă nu se tulbura peste măsură. De fapt, efectul pe care aceste gânduri îl aveau asupra lui era unul cu totul special și nu putea fi explicat cu ușurință. Acolo, în pat, se simțea mai viu decât oriunde altundeva. Stătea complet nemișcat, cu trupul lui îmbătrânit și care nu îi mai era de prea mult ajutor, însă ceva în el era cu totul și cu totul tânăr. Era ca o femeie însărcinată, atâta doar că nu purta înăuntru său un bebeluș, ci un tânăr. Nu, nu era un tânăr, ci o femeie, o tânără îmbrăcată în zale, ca un cavaler. După cum vedeți, e de-a dreptul ridicol să încerci să descrii ce anume se afla înăuntru bătrânului scriitor în timp ce stătea întins în patul lui înalt și își asculta bătăile neregulate ale inimii. Mai bine să descâlcim gândurile scriitorul, sau ale tinerei dinăuntru său.

Bătrânul scriitor, ca oricare alt om din lumea asta, avusese, în decursul lungii sale vieți, o mulțime de păreri. Cândva fusese foarte atrăgător și multe femei se îndrăgostiseră de el. Apoi, firește, întâlneau mulți oameni, pe care îi cunoscuse într-un mod profund, mai intim, decât o fac de obicei oamenii. Cel puțin așa credea scriitorul, iar gândul acesta îi făcea plăcere. Ce rost are să te cerți cu un bătrân când vine vorba de gândurile sale?

În pat, scriitorul începu să viseze, însă nu era tocmai un vis. Când somnul îi dădea târcoale, iar el era încă treaz, prin fața ochilor începură să-i treacă o sumedenie de chipuri. Își imaginează

că tânăra ființă indescritibilă dinăuntrul său conducea o lungă procesiune de chipuri.

Vedeți bine că pe noi ne interesează aceste chipuri care se perindau prin fața ochilor scriitorului. Toate erau groțești. Toți bărbații și toate femeile pe care le cunoscuse vreodată scriitorul deveniseră groțești.

Figurile groțești nu erau toate înfiorătoare. Unele erau amuzante, altele aproape atrăgătoare, iar una dintre ele, o femeie diformă, era de un grotesc care îi făcea rău bătrânului. Când ea trecu prin fața lui, acesta scoase un sunet asemănător scheunatului unui cățeluș. Dacă ați fi intrat atunci în odaie, ați fi crezut că bătrânul are coșmaruri sau, poate, vreo indigestie.

Procesiunea de fantasme groțești s-a perindat prin fața bătrânului timp de o oră, și după aceea, deși era un lucru dureros, acesta se dădu jos din pat și începu să scrie. Una dintre figurile groțești îi lăsase o impresie atât de puternică, încât voia negreșit să o descrie.

Scriitorul lucră vreme de o oră la biroul său. În cele din urmă, scrise o carte numită *Ca tea g otesch u*. Nu a fost niciodată publicată, însă eu am văzut-o odată și mi-a lăsat o impresie de neșters. Cartea avea o idee centrală foarte ciudată, care mi s-a întipărit în minte. Amintindu-mi de ea, am fost în stare să înțeleg mulți oameni și multe lucruri pe care înainte nu le puteam înțelege. Ideea era destul de complexă, dar ar putea fi formulată, mai pe scurt, astfel:

La început, pe când lumea era încă tânără, existau o mulțime de gânduri, însă niciun adevăr. Omul a fost cel care a creat adevărurile și fiecare adevăr era compus din mai multe gânduri neclare. Pe tot cuprinsul lumii se găseau adevărurile și erau frumoase toate.

Bătrânul a notat sute de adevăruri în cartea lui. Nu voi încerca să vi le spun pe toate. Se aflau acolo adevărul fecioriei și adevărul pasiunii, adevărul bogăției și al sărăciei, al cumpătării și al destrăbălării, al nepăsării și al abandonării. Mii și mii erau la număr adevărurile și erau frumoase toate.

Apoi au apărut oamenii. Cum apărea unul, cum înșfăca un adevăr, iar cei mai puternici înșfăcau chiar și o duzină.

Adevărurile i-au făcut pe oameni groțești. Bătrânul avea o teorie destul de complexă în legătură cu acest subiect. Ideea lui era că, în clipa în care un om pune stăpânire pe un adevăr, spunea că e adevărul lui și încerca să-și trăiască viața conform aceluși adevăr, devenind o ființă grotescă, iar adevărul pe care îl îmbrățișa se transforma într-o minciună.

Vedeți bine că bătrânul, care își petrecuse întreaga viață scriind și era doldora de cuvinte, putea să scrie sute de pagini pe această temă. Subiectul căpătase proporții atât de mari în mintea lui, încât el însuși era în pericol să devină o creatură grotescă. Presupun că acest lucru nu i s-a întâmplat din același motiv datorită căruia nu și-a publicat niciodată cartea. Ființa cea tânără dinăuntru său l-a salvat.

În ceea ce îl privește pe bătrânul tâmplar care i-a meșterit patul scriitorului trebuie spus că l-am amintit pentru că – la fel ca mulți dintre aceia pe care îi numim oameni dintre cei mai obișnuiți – a devenit cea mai apropiată ființă de una care să poată fi înțeleasă și iubită, dintre toate personajele groțești din cartea scriitorului.

MĂINI

UN BĂTRÂN MIC DE ÎNĂLȚIME ȘI ROTOFEI se plimba nervos încolo și înoace pe cerdacul pe jumătate putrezit al unei căsuțe de lemn aflate la marginea unei râpe, lângă orașelul Winesburg din statul Ohio. Dincolo de un câmp destul de mare, care fusese semănat cu trifoi, dar pe care nu crescuse decât o bogată recoltă de buruieni galbene de muștar, se putea vedea drumul principal pe care înainta o căruță plină cu o mulțime de culegători de fructe de pădure care se întorceau de la lucru. Culegătorii, tineri și tinere, râdeau zgomotos și strigau. Un băiat cu cămașă albastră sări din căruță și încercă să tragă după el o fată, care țipa și se împotrivea din toate puterile. Picioarele băiatului stârniră un nor de praf pe drumul colbuit, nor care pluti ușor până ce acoperi apusul. Din spre câmpul cel mare se auzi o voce subțirică de fetișcană:

— Hei, Wing¹ Biddlebaum, mai bine te-ai pieptăna, îți intră păru-n ochi, i se porunci bătrânelului care era chel de-acum și avea mâini mici și nervoase, pe care și le trecea peste fruntea albă și golașă, ca și cum ar fi descurcat o claie de șuvițe încâlcite.

Wing Biddlebaum, mereu înspăimântat și asaltat de o mulțime de îndoieli fantomatice, nu se considera a face parte în niciun fel din viața orașului în care trăia de douăzeci de ani. Dintre toți oamenii din Winesburg, doar unul se apropiase de el. Se împrietenise oarecum cu George Willard, fiul lui Tom Willard, proprietarul Noului Hotel Willard. George Willard era reporter la

¹ „Aripă; (în limbajul umoristic) braț” (engl.) (n. trad.).

ziarul *Winesburg Eagle*¹ și uneori, seara, venea pe drumul principal spre casa lui Wing Biddlebaum. Acum, în vreme ce se plimba de-a lungul cerdacului, agitându-și mâinile cu oarecare nervozitate, bătrânul nădăjduia că George Willard avea să vină la el și că aveau să petreacă seara împreună. După ce căruța cu culegătorii de fructe de pădure dispăru în zare, bătrânul traversă câmpul prin buruienile înalte de muștar-alb, se cățără pe un gard din bare și pari și cercetă, atent și nerăbdător, drumul care ducea spre oraș. Stătu pentru o clipă nemișcat, frecându-și mâinile una de alta și privi de-a lungul drumului. Apoi îl cuprinse teama, așa că o zbughi înapoi pentru a merge înapoi și încolo pe cerdacul casei lui.

În prezența lui George Willard, Wing Biddlebaum, care de douăzeci de ani era personajul cel mai enigmatic din oraș, își pierdea ceva din timiditate, iar firea sa ursuză, înecată într-un ocean de îndoieli, ieșea la suprafață pentru a privi lumea. Cu tânărul reporter lângă el, se aventura în plină zi pe Strada Mare sau mergea cu pași mari pe veranda șubredă a casei sale, vorbind cu înflăcărare. Vocea sa, care era de obicei joasă și tremurătoare, devenea ascuțită și răsunătoare. Silueta lui gârbovită se îndrepta. Cu zvârcolirea unui pește aruncat de pescar înapoi în apă, Biddlebaum cel tăcut începu să vorbească, silindu-se să pună în cuvinte ideile adunate în minte de-a lungul lungilor ani de tăcere.

Wing Biddlebaum vorbea mult cu ajutorul mâinilor. Degetele sale subțiri și expresive – care mereu se frământau, care mereu se străduiau să se ascundă în buzunare sau la spate – ieșeau acum la iveală și deveneau adevărate tije ale pistonului mașinăriei cu ajutorul căreia se exprima.

Povestea lui Wing Biddlebaum este povestea unor mâini. Mișcarea lor neconținută, care semăna cu bătaia aripilor unei păsări captive într-o colivie, era aceea care îi dăduse și numele². Un poet necunoscut din oraș îl numise astfel. Mâinile își nelinișteau stăpânul. Voia să le țină ascunse și se uita cu uimire la mâinile

¹ „Vulturul din Winesburg” (engl.) (n. red.).

² Vezi nota 1, p. 21 (n.tr.).